

**Posudek oponenta rigorózní práce Mgr. Jakuba Handrlici
„Veřejnoprávní omezení vlastnického práva a tzv. legální věcná břemena“**

Předložená rigorózní práce o rozsahu 151 stran textu a je kromě úvodu (obsáhlého a podrobně formulujícího cíle práce) a závěru (označeného jako „Shrnutí“; některé závěry ovšem shrnuje autor přehledně již na str. 82 a 83 a dále stručně na str. 112 a 113) členěna do tří kapitol. Text je opatřen rozsáhlým poznámkovým aparátem. První kapitola je věnována vlastnickému právu a obecným úvahám o jeho omezení, druhá veřejnoprávním omezením vlastnického práva a poslední předchozím (poválečným) a současné právní úpravě v tzv. síťových odvětvích (sem autor zahrnuje elektroenergetiku, plynárenství, telekomunikace a vodovody a kanalizace). Ve vztahu k názvu jednotlivých kapitol sice dochází k určitým přesahům (přes vysvětlení na str. 42 jde např. o partii 3.3.), nicméně to významnější měrou nenarušuje celkovou koncepci.

Autor využívá českou judikaturu a českou i zahraniční (německou a rakouskou, ojediněle též švýcarskou) odbornou literaturu. Seznam použitých pramenů je bohatý. Rigorózní prokazuje schopnost argumentace i vlastních úvah a závěrů.

Zvolené téma je dosti obtížné.

K práci nemám zásadnější výhrady.

Koncepčně je možné diskutovat o tom, zda u institutů, kdy lze v případě nedosažení dohody s vlastníkem nemovitosti zřídit věcné břemeno rozhodnutím správního orgánu (dnes vyvlastňovacího úřadu), označovat právní konstrukci jako soukromoprávní, nebo zda jde o duální konstrukci, která je subsidiárně veřejnoprávní povahy. Při takovém přístupu by byl výklad na některých místech srozumitelnější. Tato pochybnost zapříčinila některé z níže uvedených připomínek.

Jednotlivé připomínky:

- Druhý odstavec na str. 24 stálo za to rozvést; „definiční znak“ je např. uveden i na str. 25.
- Nucené omezení vlastnického práva ve smyslu čl. 11 odst. 4 Listiny základních práv a svobod zahrnuje jak omezení ex lege, tak omezení ex actu (str. 27; výklad v partii 2.3.2 je poněkud zavádějící; text na str. 28 však nasvědčuje, že nejde o věcné pochybení). Viz též připomínku ke str. 69 a násl.
- Na str. 29 mohlo být zmíněno i zabránění věci; tento případ se zdá být dokonce teoreticky zajímavější než propadnutí věci nebo pokuta.
- Míra některých omezení vlastnického práva k nemovitostem souvisí též s nedotknutelností obydlí (str. 35).
- V partii 3.2. bylo možno alespoň zmínit novější domácí literaturu.

- K poznámce č 174 na str. 51 musím připomenout, že v tam citovaném díle na str. 333 jsou veřejnoprávní omezení práv k nemovitostem dále „členěna“; text poznámky tak neodpovídá zcela skutečnosti.
- Příklad uvedený ve druhém odstavci na str. 62 souvisí s použitým režimem veřejnoprávní úpravy; se závěrem autora (str. 63 nahoře) lze souhlasit.
- Označení činností v tzv. síťových odvětvích za činnosti vykonávané ve veřejném zájmu by vyžadovalo již na tomto místě bližší rozbor (str. 64; v práci na tuto problematiku navazuje text na str. 122 a násl.). Vnitřní odkaz v poslední větě prvního odstavce na této straně je matoucí.
- Formulace ve druhém odstavci na str. 64 je přesnější než formulace ve čtvrtém odstavci na str. 63 nebo v prvním odstavci na str. 65.
- Tvrzení ve třetím odstavci na str. 66 (zejména i.f.) je zjednodušené. Další text to zčásti napravuje. Pozor též na str. 79. K danému problému viz též § 16 odst. 4 zákona o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě. „Vejde se“ toto ustanovení do třídy vymezené na str. 83?
- Tvrzení na str. 67 i. f. neplatí univerzálně, nebo je nepřesně formulováno. Zcela to nevyjasňuje ani text na str. 79 až 81. Pozor též na str. 83. K tomu srov. např. § 24 odst. 4 i. f. energetického zákona (též ve vztahu k § 2 katastrálního zákona). Vysvětlení (z pozice autora) je až na str. 116 a násl.
- „Ex lege“ bývá v teorii správního práva zejména opozitem „ex actu“; jiný přístup, zvolený autorem, je možný, bylo však vhodné jej předem zdůraznit (str. 69 a násl.). Neúplně na str. 82.
- Příklad v partii 3.6.1.1. měl být rozveden.
- Pojem „subordinace“ (str. 72) bývá v teorii správního práva chápán různě; opět je sice zřejmé, o co autorovi jde, ale bylo vhodné přístup k pojmu zmínit, a to alespoň odkazem. Lépe na str. 82.
- Možná, že stálo za to pokusit se i o nějakou další typologii, než která je uvedena na str. 73 až 75. Tak např. některá omezení jsou též ve prospěch určité osoby (byť ze zákonem vymezeného „okruhu“ osob), jiná „toliko“ ve prospěch určitého účelu, který může realizovat fakticky každý (každá fyzická osoba), nebo, který může být personifikován jen „nepřímo“. Srov. též na str. 70, 75, 76 a 82.
- Chápe autor pojem „veřejný podnik“ funkčně?; (str. 78).
- Tvrzení o deklaratorní povaze stavebního povolení ve vztahu k omezení vlastnického práva k nemovitosti je sice důsledkem zvoleného přístupu, dlužno je však považovat za příliš odvážné (str. 80). Navíc zde máte chybný vnitřní odkaz.
- O zániku omezení se v kapitole 3. samostatně nepojednává (str. 83).

- Srov. § 91 odst. 3 telekomunikačního zákona (2000) a § 104 odst. 4 telekomunikačního zákona (2005)!; (str. 89). Druhého z uvedených ustanovení si ale autor všímá na str. 123. Viz též výklad na str. 127.
- Na str. 91 bylo vhodné zmínit i § 45 odst. 4 (popřípadě i odst. 4) energetického zákona (1994).
- Jaký je názor autora na § 22 odst. 4 elektrizačního zákona (1957)?
- Lze diskutovat o tom, zda po změně právní úpravy nazírat jednotně na celý § 22 odst. 1 elektrizačního zákona (1957), nebo zda má jiný „osud“ jeho písmeno a) na straně jedné a písmena b) a c) na straně druhé (str. 92).
- Srov. § 9 odst. 14 energetického zákona (1994) ve znění novely z r. 1998!; (str. 100).
- Srov. i dnešní znění § 24 odst. 4 i. f. energetického zákona!; (str. 101 a 102).
- Na otázku položenou v prvním odstavci na str. 105 se zná rozumné odpovědět záporně. Ohledně § 12 odst. 1 telekomunikačního zákona (1964) platí připomínka ke str. 92 obdobně.
- Ustanovení § 90 odst. 1 telekomunikačního zákona (2000) lze vykládat i „obezřetněji“ (restriktivně) (str. 106).
- Má pro závěr o povaze právní konstrukce význam pravomoc obecného stavebního úřadu zakotvená v § 91 odst. 3 telekomunikačního zákona (2000)?; (str. 106).
- Je otázkou, nakolik může být díkce telekomunikačního zákona (2005) „legislativním nedopatřením“ (str. 108).
- Jaké jsou důsledky tvrzení obsaženého na konci druhého odstavce na str. 110 na provozování starších veřejných vodovodů a kanalizací? Viz též ve druhém odstavci na str. 112.
- V partii 4.2.6. měl být rozebrán i § 7 odst. 3 zákona o vodovodech a kanalizacích.
- Budovat veřejné vodovody a kanalizace jako veřejně prospěšné stavby lze i s využitím institutu vyvlastnění, resp. omezení vlastnického práva „podřazované“ pozitivním právem pod tento institut (str. 112).
- K partii 4.2.7.: Pozor na rozdílný režim ochranných pásem podle § 102 odst. 1 a contr. odst. 5 telekomunikačního zákona. Jde o úpravu na hranici legislativní kuriozity. Celá partie je, přes své označení, dosti kusá.
- Nový stavební zákon přispívá k řešení problému zmíněného v prvním odstavci na str. 120 institutem územně analytických podkladů.
- Chybí text poznámky č. 446.

- Důsledky uzavření smlouvy pro vyvlastňovací řízení byly (měly být) jiné podle starého a podle nového správního řádu a jsou jiné (ve vztahu k titulu zastavení řízení) po účinnosti vyvlastňovacího zákona (str. 126).

- V čem spatřuje autor výjimečnost konstrukce v zákoně o elektronických komunikacích?; (str. 139). K tomu srov. režim ustanovení uvedeného v poznámce č. 521 (kde bylo třeba doplnit i odkaz na odstavec 4) např. s § 21 odst. 3 písm. e) ve spojení s odst. 4 energetického zákona. Je zmínka o územním rozhodnutí podstatná?

- Výklad by místy měl být přehlednější, resp. srozumitelnější. Např. i v závěrečném shrnutí (zejména na str. 141) mohl autor srozumitelněji vyjádřit, jaký je podle jeho názoru vztah pojmů „veřejnoprávní omezení vlastnického práva“ a „zákonné (legální) věcné břemeno“ (činí tak ve druhém odstavci na str. 52).

- Formálním nedostatkem jsou některé zřejmě písařské nebo obdobné chyby [např. na str. 24, 29, 33, 60, 70, 75, 97, 139 nebo 150], které by jistě odstranila pečlivější redakce.

- Citace z kolektivních děl by měly specifikovat autory příslušných kapitol (srov. např. poznámky č. 80, 92, 95, 122, 169, 174 nebo 203).

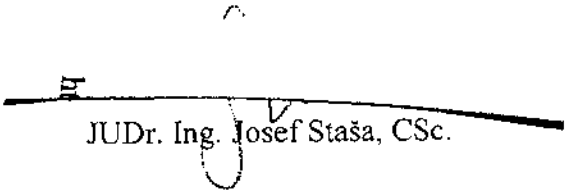
- Dílo uvedené v seznamu českých knižních publikací pod č. 7 autor používá ve dvojím (5. a 6.) vydání.

- Seznam pramenů měl zahrnovat i zahraniční zákony zmiňované zejména v partii 4.4.

Celkově mám za to, že předložená rigorózní práce je solidně zpracována a že má značně nadprůměrnou úroveň.

Rozpravu u obhajoby doporučuji zaměřit na problematiku náhrady za veřejnoprávní omezení vlastnického práva v tzv. síťových odvětvích.

V Praze dne 23. března 2007

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc.